

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4'50 mesečno.
četrletno K 14'—, polletno K 28'—, celoletno K 56'—
Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4'—,
Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Naše meje določene.

Naše meje določene.

Geneve, 5. marca. (Sl. n.) Delo teritorialnih komisij je dokončano. Kolikor je doslej znano, so bile včeraj meje Jugoslavije določene izvzemši onih, kjer mejimo na Italijo. Doslej se ve le, da dobimo velik del Banata.

Otvoritev „Državnega predstavništva“.

Beograd. (Izvirno poročilo). Nekaj tako veličastnega, tako ganjilega, kakor je bila otvoritev 1. zasedanja državnega zbora svobodne Jugoslavije, še ni doživel naš ujedinjeni troimeni narod. V soboto, 1. marca, ob 10. uri popoldne je bila sejna dvorana v kraljevem dvoru polna poslancev iz celega ozemlja SHS. 84 letni starček, mučenik te vojne, Jeftanović, Srb iz Sarajeva, se vzdigne in pozdravi navzoče poslance. Ginjen je veselja, da je dočkal ta dan, ko vidi zbrane zastopnike ujedinjene svobodne domovine ter jim želi največji uspeh pri težavni, odgo-

vornosti polni nalogi, ko polagajo temelje novi domovini. Solze so stopile navzočim v oči, ko se je spominjal govornik padlih junakov, ki so s svojo smrtjo priborili svobodo svoji domovini in ki so z duhom gotovo med svojimi osvobojenimi brati v sejni dvorani. Te junaške duše se gotovo radujejo z njimi svobode. Stojte so poslušali vsi poslanci te besede ter z ginjenim, hvaležnosti polnim srcem vsklikali »Slava!«

„Demokratski klub“.

Beograd. Zastopniki JDS so ustanovili z drugimi strankami, ki stojijo na istem programu, skupen klub pod imenom »Demokratski klub«. V trenutku ustanovitve je šteje »Demokratski klub« 84 članov, gotovo največja stranka v državnem zboru. Najprej so se združile vse demokratske stranke na ozemlju bivše Avstrije. Jutri stopi »Demokratski klub« v stik še s strankami bivše Srbije, ki imajo po večini program naše JDS in pristopijo gotovo v velikem številu »Demokratskemu klubu«. Predsednik je dr. Me-

daković, podpredsednika Grisogono in A. Ribnikar, tajniki pa dr. Čorović, dr. Pestotnik in dr. Čandarević. Takoj na to so se izvolili razni odseki, v katerih so slovenski demokratje častno zastopani.

Agrarna reforma.

»Službene Novine« — uradni list kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev — prinašajo v svoji 11. številki predhodne odredbe za pripravo agrarne reforme.

I. Del odredbe se bavi z podložniškim razmerjem v Bosni in Hercegovini, v Novi Srbiji in Črnigori.

II. Del govori o odpravljenju kolonatskega razmerja, ki obstoja še v Istri, Goriški in Dalmaciji. To podložniško in kolonatsko razmerje je podobno odnošajem, v katerih so živeli do leta 1848, tudi pri nas kmetje, ki so bili podložni grašččinam in vsled tega primorani dajati grajščakom desetino in delati tlako.

III. Del odredbe se bavi z razdelitvijo veleposestev. Vsa veleposestva na ozemlju celotne naše kraljevine se razlastijo. Tako razlaščena zemlja se bo dala onim državljanom, ki se bavijo z obdelovanjem zemlje, in nimajo sploh nobene zemlje ali pa manje, kakor bi jo mogli obdelati s svojo družino. V prvi vrsti pridejo v poštev pri tej razdelitvi invalidi, vdove in sirote

Od kdaj sovražim ples.

(Dolge).

Vstal sem, in se opotekaje prerinil skozi gnečo prve sobe v drugo. Še predno sem vstopil pred njeno omizje, sem v globini svoje duše začutil tisti boj, ki ga mora najbrže občutiti vsak pošten človek, predno se odloči postati — hudodelec. To je boj med angelom in satanom, boj med dobrem in zlem. Šte že slišali, da malenkostni vzroki v usodnem trenutku tega boja odločijo — veliko zlo? Jaz sem ta proces takrat sam na sebi preizkusil.

Že sem mislil, da je zmagal moj dobri angel satana zapeljivca in da bo ta na sebi otročji dogodek ostal brez posledic, razen k večjem onih — hudega mačka. Toda v naslednjem hipu se je zgodilo nekaj, kar mi je pognalo vso kri v glavo. In tedaj sem čutil, da je zmagal, da mora zmagati satan. In satan — izkušnjavec je res zmagal.

Tudi če mi zagrozite, da me na mestu ubijete, ako ne izpovem odkrito, kaj je bilo tisto »nekaj« kar se je tedaj zgodilo in kar je s tako odločujočo silo vplivalo na moj duševni boj in razdvojenost, bi Vam vseeno

ne mogel ničesar določenega povedati. Morda je bilo to »nekaj« — nekaj čisto nedolžnega, čisto slučajnega, od njene strani ne name-ranega. Morda je poredni domino ravno v tistem trenutku s kakšno nedolžno pred-pustno šalo skušal pozabavati svojo plesalko. Skratka, tudi takrat sem le občutil, ne pa tudi se zavedal vsebine tega za moje in njeno celo življenje usodepolnega »nekaj«.

Nasprotno pa se še danes dobro spominjam, da sem v tistem hipu postal nekam čudno pomirjen, da sem, kakor bi bil popolnoma trezen, trdo, samozavestno stopil tja k njenemu omizju, da sem nekaj besed izpregovoril z navzočo njeno teto. Nji sami pa, da sem z neko mirno odločnostjo, ki je dotlej na sebi nisem nikdar poznal, izrekel samo tri besede: Mimica, pojdi ven!

Tedaj me je zadel pogled iz njenih velikih sanjavih oči tako globoko, da sta mi vztrepetala, srce i duša, kot bi ju kdo s silo skušal iztrgati iz prs. Skušal sem, se odtegniti temu pogledu, pa se nisem mogel, čutil sem, da je ta pogled prodril v skrivnosti mojega natranjega boja, da je spoznal moj blazen sklep, postati iz poštenega človeka — morilec. V tem pogledu je odsevalo vsa

njena duša, so se zrcalili vsi občutki njenega srca: očitek, obtožba, obsodba in — udanost. Prenesel sem z neko hladno mirnostjo celo vsebino očitkov; težje me je zadela obtožba in obsodba, pa tudi to ni moglo tako silno vplivati name, da bi bil odjenjal od svojega črnega naklepa. Ampak ta njena udanost! Gotovo ste že slišali povest lovca, ki je z navajeno mirnostjo in hladnokrvnostjo vstrelil srno. Žival pa ni bila dobro zadeta, krvaveč je še nekaj časa bežala, nakar se je vsled izgube krvi zgrudila in obtičala kje v grmovju. Treba z nožem izpopolniti, kar krogla ni izvršila. In glejte! Isti človek, ki je preje mirno in z neko notranjo slastjo iz svoje dvocevke pognal smrt v isto žival, postane omahljiv — ne pred sunkom ostrine svojega noža, marveč pred pogledom svoj pogin pričakujoče živali.

Nekaj sličnega se je v tistem hipu odigravalo v moji duši. Še enkrat je moj dobri angel stopil pred menoj. Že sem občutil, da se v mojem srcu nekaj odtaja, da postajam zopet človek z globokim čuvstvom prenapolnjenim srcem, človek, ki niti ni mogel videti, če je istotako mehkočutna mati doma porinila nož v vrat — kokoši. Ne, niti tega

vojakov ter vojaki in prostovoljci, ki so se borili za osvobojenje in ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vprašanje, katero zemljišče bo smatrati za veleposestvo, bo rešil poseben zakon. Že sedaj se pa ugotavlja, da pridejo za razdelitev v poštev:

1. Fidejkomisna posestva, to so posestva gotovih plemenitaških rodbin in nekaterih samostanov, katerim je s posebnim zakonom svojčas zajamčeno bilo, da jim ostane posestvo pred prodajo in pred zadolžitvijo obvarovano;

2. posestva pod 3. navedene površine, ki so v najem dana ali popolnoma ali deloma neobdelana in

3. ona posestva, ki merijo 100 do 500 oralov take zemlje, ki jo je mogoče obdelovati. Pri tem se bo delalo razliko z ozirom na različne posestne in gospodarske razmere v posameznih pokrajinah. Najprej se bodo delila največja posestva.

Odškodnino veleposestnikom za jim odvzeto zemljo bo določil poseben zakon. Do te rešitve lahko dobiva veleposestnik na račun bodoče odškodnine začasno rento.

Brez odškodnine se bo odvzelo posestva:

1. ki so last habsburške dinastije in članov cesarske hiše;

2. ki so last dinastij nam sovražnih držav in

3. koja so bila darovana tujcem za usluge, ki so jih storili Habsburžanom in ki še niso prešla v tretje roke.

Odškodnina za ona odvzeta veleposestva, koja so bila nabavljena tekom vojne in glede katerih obstoji sum, da so bila kupljena z nerazmernim vojnimi dobičkom se lastnikom ne izplača popreje, dokler se s posebnim zakonom ne določi, kako bo postopati z vojnimi dobički.

Dokler se razdelitev odvzetih veleposestev ne izvrši, se bodo odvzeta posestva dajala v najem osebam, ki bodo po zgorajšnjih določbah delitve prišle v poštev.

Vse najemne pogodbe glede veleposestev, ki jih ne obdeluje najemnik sam kot strokovnjak, se razveljavljajo. Najemne pogodbe, s katerimi so bila veleposestva v manjših delih v najem dana, so sicer veljavne, vendar pa lahko najemnik zahteva, da se dogovorjena najemnina in roki za plačilo iste razveljavijo in krajevnim razmeram primerno na novo določijo.

nisem mogel nikdar prenašati, kaj še, da bi bil jaz sam prijel nož in hotel končati bodisi katerokoli življenje. Vsaj mi je še duša vztrepetala, če sem videl, ko otroci lahkomišno davijo mladiče iz ptičjih gnezd ali pa če s palico sekajo glavice rastlinam ob prašni cesti. In zdaj naj bi jaz, isti rahločutni človek, ki mu še celo ob vsaki trdi besedi iz dna srca privre preko očes potok bridkih solz, kar naenkrat izruval iz svojih prs vso mehkobo svoje narave, takorekoč samega sebe siloma zatajil in postal največji hudo-delec — morilec? In sicer morilec bitja, ki sem ga bolj ljubil kot svoje življenje, bitje, zaradi katerega sem zavrgel ponujajočo se mi srečo od strani drugega bitja, druge deklice, imovite in lepše kot je bila ta pred menoj stoječa, vame zročja, svojo usodo pričakujoča revna deklica?

Ali v hipu, ko sem že omahnil, mi je satan šepnil v uho: šleva bojazljiva! Satan je vedel, da me je ob pravem trenotku zadel ob drugo stran moje narave: trmoglavost, ponos! — — —

Obrnil sem se v stran, prijel svojo žrtev trdo za roko. Pojdi! sem dejal rezko, odšla sva ven na hodnik.

(Konec prih.)

Zemljišča v podnajem dajati je prepovedano. Podnajemnike je smatrati za direktne najemnike.

4. del naredbe se bavi z gozdnimi posestvi in določa brez natančnejših navedb le, da preidejo vsi večji gozdni kompleksi v last države in da bodo kmetje imeli v državnih gozdih pravico paše in dobivanja lesa za kurjavo in stavbe. Odškodnino lastnikom gozdov in ureditev navedenih pravic do paše in drvarjenja bo ugotovil poseben zakon.

5. del naredbe govori o segregaciji, ki pa za naše kraje ne prihaja v poštev.

6. del določa, da se ustanovi poseben državni urad za agrarno reformo, v kojega delokrog bo spadalo tudi vprašanje naseljevanja in skrb, da se vrnejo naši izseljenci iz Amerike in drugih tujih držav.

Končna točka naredbe določa, da ni nikdo upravičen, na podlagi te naredbe dobljeno zemljišče prodati, obremeniti ali komu drugemu v posest prepustiti in vse pravice iz te naredbe zgube vsi oni, ki bi po tej naredbi posestva samolastno delili ali plenili in bi bili radi tega kaznovani.

Ta naredba je stopila z dnem razglasa t. j. s 27. februarjem 1919 v veljavo in se bo predložila v naknadno odobrenje tudi našemu narodnemu predstavništvu, ki je sedaj v Belgradu zbrano.

Za danes objavljamo le določbo te velevažne in dalekosežne odredbe. K posameznim točkam bomo še spregovorili.

Nemški upi na revolucijo.

Kakor razvidno iz celjske »Nove dobe«, ne obstoja nemško rovarjenje na državen prevrat samo pri nas, ampak je ista ideja, bolje rečeno, ista blazna utopija razširjena tudi še povsod tam koder še ni iztrebljena glavna vsenemška golazen. Glede vsenemške propaganda v Celju, piše »N. D.«:

Dunajska »Zeit« poroča 26. sveč. o nekem razgovoru z »odličnim« (seveda!) jugoslovanskim politikom, ki je baje izjavil, da so dnevi Jugoslavije šteti in da se osnujejo na njenem ozemlju 3 nove republike.

Celjski listič »Deutsche Wacht« izraža v svoji zadnji številki nazor, da vprašanje pripadnosti Sl. Štajerske k Jugoslaviji še ni gotovo dejstvo, češ da dogoki še »tečejo«.

Nemci in Nemškutarji sejejo med našim ljudstvom še vedno seme nezadovoljnosti z novimi razmerami, hujskajo proti državi in vladi.

Nemci in nemškutarji na Slov. Štajerskem uprizarjajo izgrede, streljajo na Slovence, skušajo uprizarjati štrajke, imajo medsebojno neprestano tajne sestanke (v Celju dr. Ambroschitsch, Stiger itd.). Tudi v naših civilnih in vojaških pisarnah še vedno sede ljudje, ki imajo zveze z nemškimi politiki Ambroschitscheve sorte, ki jim je sicer dober naš kruh, ki pa niti oddaleč ne kažejo nagnjenja, postati v resnici lojalni državljani. V javnosti naši Nemci na usta svojih trobil neprestano zagotavljajo svojo lojalnost, med seboj in napram nevednim našim ljudem pa so najhujši zdražbarji.

In nele to. Kakor kažejo slučaj dr. Kamnikarja in drugi, imajo ti ljudje (tudi celjski Ambroschitsch!) še vedno stalne zveze z Gradcem, neprestano se vozarijo sem in tja in dajejo Nemcem poročila o dogodkih v naši državi. Raste jim greben! Odkar se je naš spor z Italijo poostiril, se vidi vedno bolj, da so upi Nemcev začeli rasti. Imenovanje poslancev za nemško-avstrijski državni zbor iz našega ozemlja je eden teh znakov. Nemška korajža za napade in kršenje premirja na Koroskem in drugod istotako!

Na svojih tajnih sestankih pa — ko so si nemškutarji med seboj odkriti in ko vržejo z obrazov krinko lojalnosti! — govore neženirano o revoluciji v naših krajih. Tako se je to go-

dilo nedavno pri nekem nemškem celjskem obrtniku na »haushallu«. Oni sami pripravljajo tla za njo s hujskanjem in vzbujanjem nezadovoljnosti. Zanašajo se pri tem na skozi desetletja umetno v našem ljudstvu vzgojeno sovraštvo do Srbov. Zanašajo se na to, da je nekaj ljudi med nami, zapeljanih, za republiko. Zanašajo se na bivše Štajercijance. Govore o tem, da izbrubno pri nas skupno Lah in Nemci

Mirno lahko opozorimo naše oblasti, da to niso nikake fantazije, ampak dejstva. Zato je skrajni čas, da se odpro enkrat za vselej vrata naše države hujskačem Ambroschitschevega kova — pa se tudi večno zapro za njimi!

Mi smo svarili — delo je naloga vlade in njenih organov!

Telefonska poročila.

Naš regent se vrača.

Geneve, 4. marca. (Sl. n.) Prestolonaslednik regent Aleksander je na povratku v domovino zapustil Tulon v ponedeljek. Vozi se na francoski vojni križarki.

Druga mejna vprašanja.

Geneve, 5. marca. Komisija pariške konference je dodelila celo Nemško-Češko Češki. Rusinska področja Ogrske dobi po večini Rumunija, ker so ta področja zelo namršana z Romuni. Turčija se cmeji na majhno državico v Mali Aziji. Vse ostalo se razdeli.

Francozi nas podpirajo.

Beograd, 4. marca. (JDU.) Francoska vlada je vstavila v letošnji državni proračun 1,300 000 frankov, kot podporo za vzdrževanje srbskih dijakov na Francoskem.

Wilson se vrača.

Geneve, 4. marca. (Sl. n.) Danes v torek govori Wilson velik govor v newyorški operi ob 2. popolne, jutri v sredo odpotuje iz Amerike v Evropo in pride 13. t. m. v Brest.

Wilson in Mirovna konferenca.

Pariz, 3. marca. (Dun. KU.) Kakor poroča Reuterjev urad, je predsednik Wilson svojčas nameraval, po svojem povratku v Evropo posesti opustošene pokrajine v Belgiji in Franciji. Sedaj pa je to nameró opustil. Predsednik se 13. ali 14. t. m. izkrca v Brestu in se takaj udeleži sej, ki so v zvezi s sklepom prehodnega miru. Poset Bruslja in opustošenih krajev je odgodil do 22. t. m. Pričakuje se, da bo mirovna konferenca, katere se udeležijo tudi nemški zastopniki, sklicana med 1. in 10. aprilom.

Političen pregled.

Srbski denar za celo državo SHS. Finančno ministrstvo je odredilo, da je od sedaj dovoljeno izvažati srbski denar in denarne nakaznice srbske narodne banke iz ozemlja kraljevina Srbije v vso kraljestvo SHS. Prepoved izvoza srbskega denarja preko mej kraljestva SHS ostane tudi nadalje v veljavi.

Finančno poverjeništvu v Ljubljani za Slovenijo in Istro. Ministrski svet je izdal začasno uredbo o finančnih poverjeništvih, ki jih bo v celi državi pet, in sicer v Ljubljani za Slovenijo in Istro, v Zadru za Dalmacijo, v Zagrebu za Hrvatsko, Slavonijo in Medmurje, v Sarajevu za Bosno in Hercegovino in v Somboru za Bačko, Baranjo in Banat.

Amerika preživlja Češko. Minister Beneš je danes brzojavil iz Pariza, da je ravnokar podpisal definitivno pogodbo z ameriškano vlado, glasom katere dobijo Čehi iz Amerike v mesecu marcu 15.000 ton žita, 25.000 ton pšenične moke, 1000 ton izdelkov iz prašičjega mesa in 500 ton kondenziranega mleka. V aprilu pošlje Amerika

Čehom 30.000 ton žita, 15.000 pšenične moke, 1000 izdelkov iz prašičjega mesa in 500 ton kondensiranega mleka. Potrebni kredit je Amerika že dovolila. Dne 1. marca bo imela češka država že vsa za mesec marec določena živila na razpolago.

Posebne vesti.

Tihotapstva živil in živine na naši meji — organizirano. Iz zanesljivih poročil, ki nam dohajajo iz raznih krajev ob naši zasedeni meji, je ugotovljeno, da verižna kupčija in tihotapstvo z najpotrebnejimi živilni in živino, zlasti s konji, ni več le posamezna in slučajna, marveč, da se vsa ta kupčija vrši na dobro zamišljeni, do najmanjših podrobnosti izborni izdelani organizaciji. Ta organizirana družba sega ne le prav v srce našega Slov. Štajerja, marveč daleč preko naše meje tja na Hrvaško, Dolenjsko in sploh Kranjsko. Lahko se reče, da vse, kar hrepeni po izredno bogatem zaslužku in vsi taki elementi, ki se v tem času ne pečajo s kakšnim določenim opravilom ali službo, je več ali manj udeleženo na tej organizirani »kupčiji«. V zadnjem času se vedno gosteje v vseh teh poročilih izraža sumnja, da se vse to prevažanje preko meje vsaj na gotovih krajih vrši tudi z vednostjo nekaterih nezanesljivih kontrolnih organov. Drugače bi bilo vtihotapjenje sploh ne mogoče ali vsaj omejeno. Zato vsa ta obvestila priporočajo kot nujno potrebno: takojšnjo nadomestitev kontrolnih organov, ojačenje kontrolne straže v Špiljah, Črnišču, Ljutomeru, Radgoni in Ptuj. (Glede Ptuja, glej dopis). V zadnje omenjenih okrajih ali sploh ni nobene kontrole ali pa je tako, kakor bi — je ne bilo —. Mi tu v Mariboru si vbijemo glave, da najdemo pravi odgovor na vprašanje: zakaj ravno pri nas taka draginja, ki bi je ne bilo potreba. Evo, tu imate odgovor! Če se večji del najpotrebnejega živeža za dražji denar vtihotaplja preko meje, potem seveda moramo to, kar se nam tu ponuja, tudi le po oderuških cenah si dobavati. Gospods, zgrabite — pa brez — rokavic!

Dnevne novice.

† **Reis Teodor, urar**, v Gosposki ul. 26 je umrl nagle smrti. Ker je pokojnik brez svojcev — žena in sin se nahajata v Nem. Avstriji — in se je v njegovi delavnici našlo mnogo za popravilo mu izročeni ur in drugih predmetov, se je delavnica uradnim potom zaklenila.

Zakaj se tujci protežirajo? Iz občinstva se nam poroča: Vedno slišimo o pomanjkanju premoga, če se gre namreč za nas domačine. Kako je to, da tu naseljeni agentje tujih tvrdk dobivajo redno ne le svoj premog, ampak še po 200 kg na teden za nameček? Pričakujemo, da nam bo to uganko pojasnil g. Peheim, kot referent za oddajo premoga.

„Ich spreche deutsch.“ Nekot je na državnem mostu stala vojaška straža s puško in z »mašincami«. Te male krote so Nemce, posebno pa nemške železničarje strašno bodle v oči, še huje pa v srce. Vendar so z gotovim respektom hodili okoli njih. Zakaj toliko neumni tudi naši hajlovi niso, da ne bi vedeli, da če take krote pričnejo kveketati, tedaj čim dalje od njih, tem bolje. Prideta iz Magdalenskega predmestja dva taka vročerkvna nemška leva pa naenkrat obstaneta pred — »mašincami«. Gledata in bereta, preko malega žrela železnate krote je stal napis: »Ich spreche deutsch«. Eden možakarjev je bil tega napisa zelo vesel, češ, vidiš, kako nas respektirajo! Drugi pa ga je ozlevojen zavrnil: Bedak! Le poskusi, pa bo občutil, kako te »mašince« nemško govorijo.

Strašna draginja na Dunaju. O naravnost neznosnih razmerah na Dunaju, zlasti glede prehrane, smo dobili izvirno poročilo, ki ga priobčimo jutri.

Namesto usnja — papir. V naše uredništvo je prišla revna žena, ki je pri tvrdki

Bregar v Gosposki ul. kupila čevljičke za 2 let starega otroka in za koje je morala dati 32 K. Zahtevala je izrečno dobre usnjate čevlje, za katere bi bila rajše še nekaj kron žrtvovala. Toda prodajalka jo je zagotovila, da so čevljički iz pristinega usnja. Toda že prva poskušnja je pokazala — pristen papir. Ko je kupovalka prišla s čevljički nazaj, so jo surovo odslovili, češ, naj se gre zahvaliti Kranjcem, kar ti prodajajo tako blago v Maribor. — Dobro bi bilo, če si oko postave omenjeno zalogo malo natančneje ogleda.

Brezobziren boj oderuštju! Ne glas, ampak tisoči glasovi iz vseh vrst našega meščanstva kličejo in vpijejo po ureditvi živilskih cen na trgu in po — gostilnah. Dozdaj je bila »bela« Ljubljana razkričana kot ena najdražjih naših mest. V zadnjem času pa jo skuša Maribor vsaj na tem polju napredka nadladati. Prodajalci si kar sami delajo cene, kakor se jim zljubi. Za kazni se ne zmenijo, ker so — premile. Z denarnimi globami ne dosežemo nič. Na ričet in star kruh z vsakim oderuhom!

Kupi kamenja in blata na glavnih ulicah apelirajo na usmiljena srca. Več — na licu mesta.

Navijalci cen — za sv. Cirila in Metoda so imeli na pepelnico večer svojo ustanovno »sejo« v gostilni g. Kirbiša. Kot prva točka nočnega reda je bila na mizi pristna kranjska klobasa, kateri so po daljši debati navili ceno od ustanovnega kapitala 10 K na 110 kron. Podrobno poročilo še pride.

Dr. Prijatelj-ev Cankar. Poročilo o večeršnjem predavanju smo morali za danes odložiti. Za danes izrekamo le kratko iskreno priznanje gospodu generalu Majstru, ki nam je preskrbel večeršnjo predavanje, polno višjega duševnega vžitka.

Ostanejo še mednarodni? Po novejših zatrdilih iz Gradca in Ljubljane ostanejo naši jugosl. soc. demokrati še nadalje — mednarodni. Mi tem zatrdilom skoro ne moremo verjeti. Sicer pa se o tem še razgovorimo.

Občni zbor »Tiskovne zadruge v Mariboru« se vrši v soboto, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne v Mariboru, v Narodnem domu. Vspored: poročilo pripravljalnega odbora, 2. volitve odbora in preglednikov in 3. slučajnosti. Vse naše prijatelje, ki se zanimajo za naš tisk vabimo, da se občnega zbora udeležijo.

Kletka za zrele ptiče.

Brezvesten trgovec z dekleti. Naši državni policiji se je zopet posrečil izboren lov, na katerega sme biti ponosna in ki mora zanimati vsa tista naša in tuja dekleta, ki v časopisu pod »slavno« rubriko: »korespondenca« iščejo srečo in svojo usodo. Slučaj, o katerem nastopno poročamo, še ni docela izčrpan, lov sega še tudi v revir, za katerega se bodo zanimali tudi oni, ki v svojih zlatih rozetah ne nosijo znakov SHS. Tukajšno pošto so v zadnjem času preplavljala pisma trgovskega značaja, z izrazito tiskanim nadpisom: Reinfried Einhauser & Co. Marburg. Moj bog, Maribor vendar tudi zdaj pod kraljevino SHS ni kar čez noč tako visoko vzrastel, da bi se nove tvrdke s »temno« trgovino, smeje dolgo veseliti svojega obstanka. Tudi tvrdka »Einhauer« ni živela predolge potrpežljivosti naših varnostnih oblasti. Pri ravno označenih pismih, je postajalo sumljivo, da se je večina teh pis m pečala z naslovi nežnega spola. In sicer je šlo večinoma teh pisem v Nem. Avstrijo. V teh pismih je »častivredni« gospodin Reinfried razpošiljal oferte za uteho svojih srčnih in drugih še bolj tajnih bolečin. Nastopal je kot ženin, ki išče za svoje »podjetje« primerne družice. Na eno takih limanic se je vsela tudi 18 letna Dunajčanka, Gabrijela Brandenberg. Ker je »ženin« v Mariboru slutil pri dunajski nevesti lepo doto, je poslal po njo svojo posebno zastopnico. Reinfriedu se je Gabrijela tudi osebno tako dopadla, da jo je takoj pri prihodu v Maribor pregovoril, da sta nekaj lepih ur sklenila »zakon«. Brez pijače seveda se take »oferte« ne sklepajo in Reinfried

je razumel svojo izvoljenko do nezvesti — vpijaniti. V takem stanju in proti zagotovitvi, da jo tudi oficijelno poroči, se je izvršila po »zakonu« tudi »poročna noč«. Medeni čas pa je kratke ureštel. Reinfried se je svoje neveste premalo naveličal, na vrsto bi imela priti druga naslednjica. Pretrgel je osebni stik in občevanje, pisal je žrtvi grozilna pisma, češ, ako deklica takoj ne zapusti Maribora, bode on preskrbel, da se jo kot tujko izžene. S temi grozljivimi pismi si je gospod ženin sam spletel vrvo za svoj vrat. Obesili zato ga sicer še, ne bodo, ampak — no ja, kakor rečeno, tega romana še ni konec, za danes naj še omenimo, da je bil Einhauser vslužben kot nekaj poslovođaja pri tvrdki pl. Lehmann v Grajski ulici in da tvrdka Reinfried Einhauser & Co. sicer ne obstoja drugje, kot le na pismih, ki nam predstavljajo tvrdko Einhauser kot brezvestno trgovino z dekleti.

Iz malega naraste veliko. Brezposelni trgovski pomočnik Josip Welst je pri brzovoznem skladišču na Glavnem kolodvoru si »izposodil« zvezek 500 iztisov »Večernega lista«. Ko so ga povabili na odgovor, zakaj hoče kar 500 listov brezplačno čitati, so pri njem našli celo zalogo raznih dokumentov, krstnih listov, domovnic, krušnih izkaznic na imena: Vezjak Janez in Gnezda Alojz. Potem še naučno pogodbo od tvrdke Ferdinand Prankl. Ko ga med sprevodom iz kolodvora na cesti zagleda neki Repula, je isti izjavil, da se mu zdi ta tiček nekako poznan, od tistega časa, ko mu je »neznani« storilec iz hleva izmaknil 13 kuncev. Morda se za g. Welsta še kdo zanima?

Zadnje vesti.

Revolucionarno gibanje v Italiji. — Upor vojaštva. — Vlada pred odstopom.

Curih, 5. marca. Ljubljana »Večerni list« poroča: Iz Italije prihajajo ponovne vesti o nemirih v Italiji. V Milanu in Turinu imajo nemiri republikanski značaj. V Bologni so bili veliki izgredi radi draginje. Izgredniki so navalili na trgovine in plenili. Policija je bila brez moči in poklicati so morali vojaštvo. Vojaki so odpovedali pokorščino častnikom in niso hoteli streljati. Mnogo vojakov jo prestopilo k izgrednikom. Morali so jih odpoklicati ter so jih v vojašnici razorožili. V Turinu je vojaštvo zahtevalo naj jih puste domov. Ker se to ni zgodilo, so vojaki ustrelili dva častnika, napadli trgovine, jih oplenili ter nato zasedli vlak in prisilili železničarje, da so jih peljali domov. V gornji Italiji snuje vojaštvo delavske in vojaške svete ter proglašajo republiko. »Augsburger Abendzeitung« poroča iz Lugana, da se italijanska vlada resno bavi z izgredi ter si je v svesti resnosti polazaja. Revolucionarno gibanje je nevarno in vlada ne taji, da je položaj skrajno nevaren, posebno zato, ker se republikansko gibanje širi med vojaštvom. Vsak čas je pričakovati, da odstopi italijanska vlada.

Listnica uredništva:

Gg. dopisnikom Pobrežje, Studenci, Ptuj in dr.: Hvala za poslana zanimiva poročila, pridejo deloma že jutri na vrsto. Se priporočamo!

»Slovanska čitalnica« v Mariboru priredi v soboto 8. t. m. ob pol 8. uri zvečer svojim članom

družbinski večer

v dvorani Narodnega doma z zelo zanimivim vsporedom. (Pozdrav predsednika, poučljivo predavanje, koncert vojaške godbe, petje itd.)

Pristop imajo izrečno le člani čitalnice ter po njih vpeljeni gostje.

Posebna vabila se ne razpošiljajo.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od sobote 8.—14. marca 1919

Samo za odrasle! Največji film! Samo za odrasle!

Dnevnik propadle

Po romanu od M. Böhm-ove od ene mrtve. V glavni ulogi ERNA MORENA.

Pozor! Od 15.—18. Fern Andra in velikanska aktualiteta: Sprejem Wilsona v Rimu. **Pozor!**

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3, 4., 6. in 8. uri zvečer

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril

trgovino z mešanim blagom na drobno in debelo v Grajski ulici št. 16.

Vladimir Pavlišek.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu,

daje posojila na hipoteke in na osebni kredit.

Eskontira menice in daje trgovske kredite.

Lastno premoženje zadruga nad K 600.000. Upravno leto osemintrideseto.

Konto poštnege čekovnega urada SHS v Ljubljani št. 502.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarje in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najbolje priporoča vsem cenjenim gospodom,

Florjan Skalé, čevljar, Maribor
Vitrinjska ulica 15

Zaloga vsakovrstne čevljarke potrebščin. Velika izbira izgotovljenih moških in ženskih čevljev. Stalna cena! Solidna postrežba!

Svinjsko meso

prekajeno, I. vrstno po K 32.— kg, II. vrstno po K 30.— kg prodaja

Vladimir Pavlišek, Grajska ulica 16

Trgovska agentura in komisijska trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh = v trgovino spadajočih stvari. =

Že 20 let izvršujem mojo obrt kot strokovnjak, zato se priporočam cenj. občinstvu za vse v mojo stroko spadajoča popravila.

Natančna popravila gramofonov.

Zaloga vsakovrstnih zlatnin in srebrnin po nizkih cenah.

Lovrenc Stojec, urar, Maribor
Tegetthoffova cesta št. 30.

Pri slovenski rodbini šče

če mogoče tu prehrano, naš sourednik. Ponudbe na uredništvo lista.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

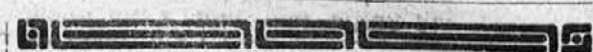
Razglas.

Vsled izvanredno visokih mezd za vozove in delavce se lahko pričakuje že v prihodnjih mesecih tega leta, da bode znašala izguba pri mestnem izvozu fekalij, vsled prenizkega tarifa, okrog K 40.000 za tekoče leto.

Primoran sem vsled tega zvišati tarif za izvoz fekalij na K 10.— za eno tono z eno cevjo in sicer s 1. marcem 1919.

Mestni magistrat Maribor, dne 27. svečana 1919.

Vladni komisar:
Dr. Pfeifer, I. r.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno združno“ v Mariboru.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J.,
Czadnik L., Stolna ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar.,
Schifko Terezia
Schifko Maria, Melje
Pichler Ana,
Jurko Maria, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana,
Meier J., Pobrežje, Frau-Staud. cesta
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje borzna naročila najkulantije.